

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

13.08.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[Вестник Труд](#)

✓ ДДС бонусът за малки фирми ще свие задлъжнялостта

Подготвяната промяна в Закона за ДДС, с която се дава възможност малки и средни фирми да забавят внасянето на данъка в бюджета, докато не получат плащане от клиентите си, ще облекчи бизнеса и може да доведе до намаляване на междуфирмената задлъжнялост. Това коментира Камен Колев, зам.-председател на Българската стопанска камара пред "Труд". Плановите за отложено плащане на ДДС бяха обявени от финансовото министерство миналата седмица.

Сега по закон компаниите са длъжни да платят данъка още при издаването на фактурата, независимо от това дали контрагентът им е платил за доставката. "Новият подход е по-справедлив, тъй като ще следва паричния поток", каза Колев. Според него сегашният режим създава трудности за бизнеса. "Ако нямат пари, фирмите задлъжняват към бюджета. Това ги лишава от възможността да кандидатстват за европейско финансиране и по обществени поръчки", допълни той.

Подобно е мнението на председателя на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев. "Отдавна настояваме за тази промяна, но предишното правителство ни отговаряше, че тя е невъзможна и противоречала на европейските директиви", каза Велев пред "Труд".

Новият начин за плащане няма да важи за всички фирми. Желаетелите трябва да са с оборот до 500 000 евро и да се регистрират в НАП.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Замразяването на възрастта за пенсиониране - възможно, но скъпо решение

Нарастването на възрастта за пенсиониране е възможен вариант, но само за две до три години. Причината да се налага ограничение във времето е, че лошото демографско положение в страната води и до неблагоприятни последици за бюджета на държавното обществено осигуряване. Това стана ясно от думите на социалния министър Хасан Адемов в интервю за в. "Монитор".

В края на юни леви депутати внесоха в парламента предложения за промени на Кодекса за социално осигуряване, с които да стане възможно спирането на реформата. Промените ще влязат в сила от началото на следващата година, ако народните представители ги подкрепят. Така жените ще се пенсионират на 60 години и 8 месеца, а мъжете - на 63 години и 8 месеца. Замразяването на промените обаче неминуемо ще доведе до по-голям дефицит в Държавното обществено осигуряване (ДОО). Към момента приходите от вноски покриват по-малко от две трети от разходите за пенсии, а недостигът се покрива със средства от държавния бюджет.

Колко ще струва

"Ако въведем механизъм, който да увеличи дефицита на ДОО, това означава пенсионната система да продължи да тежи на плещите на всички български граждани, на малкото работещи и ефективността и финансовата ѝ устойчивост да бъдат поставени под съмнение", каза още Адемов.

Същевременно данни на Националния осигурителен институт (НОИ), цитирани от в. "Сега", показват, че зависимостта на осигурителната система от постъпленията от данъци вместо от осигуровки става все по-силна. С над 230 хил. души по-малко са се осигурявали през първите три месеца на тази година спрямо същия период на 2012 г. Вноски са правили 2.5 млн. българи, докато през 2012 г. осигуряващите се са били малко под 2.74 млн. души, което е най-драстичният спад от началото на кризата. Така за тримесечието всеки 100 работещи са плащали за над 88 пенсионери, докато за същия период година по-рано съотношението е било 81 към 100.

Спирането на реформата ще струва на НОИ 185 млн. лв. само за следващите три години, а в дългосрочен план ще трябва още над милиард лева спрямо сегашното законодателство. Пенсионната система пък ще се натовари с допълнително 57 хил. души до края на 2015 г.

Вечният проблем

"Не бива да решаваме проблемите на заетостта с проблемите на пенсионната система." Това каза министърът на труда и социалната политика Хасан Адемов в интервю пред "Монитор" по повод замразяването на възрастта и стажа за пенсиониране. По думите му досега с осигурителната система на практика са били решавани проблемите на

преструктуриране на всички секторни политики. "Армия, полиция, земеделие, въгледобив, рудодобив - всички сектори по някакъв начин бяха бенефициенти на пенсионноосигурителната система", каза още Адемов.

Все пак обаче последната дума дали да бъдат замразени възрастта и стажът за пенсиониране ще има парламентът. Още повече че и военният министър Ангел Найденов няколко пъти обяви, че е за отпадането на изискването за въвеждане на възраст за пенсиониране на военните.

Колко ще струва падането на тавана на пенсиите

Най-изчистеният вариант е отпадането на тавана на пенсиите да важи за всички пенсии, коментира социалният министър по повод предвиденото в Кодекса за социално осигуряване премахване на максималния размер за новоотпуснатите пенсии от догодина. Това обаче би струвало на бюджета на ДОО около 120 млн. лв. допълнително, или по 10 млн. лв. на месец, обясни той. Ако отпадне таванът само за новоотпуснатите пенсии пък, това ще засегне около 3 хил. души и ще струва 10.6 млн. лв. за една година според данните, цитирани от Адемов. Според министъра от догодина 52 хил. души биха останали с ограничени от максималния размер (770 лв.) доходи за старост.

✓ Излиза ли еврозоната от рецесия

Един бърз преглед на европейските икономически новини едва ли ще ви остави с ясно впечатление за състоянието на еврозоната. Малко яснота може да внесе предстоящото излизане на данните за БВП на 17-те страни-членки през второто тримесечие. Вижданията на анализаторите са оптимистични и предвиждат ръст от около 0.2%, което би означавало край на продължилата вече шест тримесечия рецесия във валутния съюз.

Положителни данни не липсват. Производството в еврозоната е нараснало повече от очакваното през юли, а броят на безработните намалю за пръв път от две години насам до 19.2 млн. души. Дългата рецесия, както и продължаващите дългови проблеми на немалко държави обаче, не дават основания да се бърза с поздравите.

С евро то напред и ние след него

Германия остава двигател на еврозоната през първата половина на годината, като производствената активност в страната отбелязва ръст, дори когато в останалите страни такъв няма. Добрите резултати на Германия идват на фона на рецесия в други, сочени преди за "пантеони на растежа". Така например икономиката на Франция се сви с 0.2% през първото тримесечие, а управлението на президента Франсоа Оланд показва, че фискалната консолидация може негласно да се пренебрегва с цел политически дивиденди. Френският президент многократно заяви, че по-малко разходи означават повече проблеми, навличайки си гнева на фискално-строгия Берлин, но привличайки симпатията на съмишлениците си.

Положението в Италия също не е розово. Икономиката на апенинската държава се е свила също с 0.2% през второто тримесечие, като прогнозите са да продължи да се свива. Политическата криза там не дава изгледи за предстоящи блестящи ходове, които да предотвратят това.

Очакваният край на рецесията безспорно е положително на фона на забавянето на растежа на Китай, но въпросът е устойчив ли е този ръст и решава ли структурните проблеми като високата безработица, ограниченото кредитиране и намаляването на потребителските разходи. Липсата на работа остава основен проблем за европейците, като тя се задържа на нива от 12.1% през юни за еврозоната и 11 на сто за ЕС.

Близкото минало помни сценарии, при които растежът е съпътстван от задълбочаващи се проблеми. Големите икономии от еврозоната отбелязваха ръст в началото на 2011 г., точно когато дълговата криза се разрасна.

Европейската централна банка (ЕЦБ) беше принудена да действа, като понижи основната лихва до рекордно ниските 0.5%, както и лихвите по овърнайт кредитите. Въпреки тези мерки, инфлацията остана под целевата от 2%. В резултат се заговори за по-неконвенционални методи за стимулиране на икономиката, като акцент беше поставен на дългосрочни кредити и дори според някои икономисти изкупуване на корпоративни облигации.

Дебатите в съюза

Еврозоната също така продължава да оспорва сентенцията на Марк Твен, че в спора се ражда истината. През последните години Берлин и Брюксел твърдо насочиха курс към рестриктивна бюджетна политика, което доведе до изкуствено задържане на дефицита, основно чрез намаляване на капиталовите разходи.

Резултатът, логично, беше по-малък растеж и в повечето случаи - рецесия. Свиването на разходите постигна известен ефект в страни с висок дълг спрямо БВП като Гърция, Испания, Италия. Страни като България обаче демонстрират, че бюджетни съкращения, несъпроводени от реформи, са самоцелни. Във време на общоевропейска рецесия, воденето на политика на умерено балансиран бюджет продължава да изглежда най-подходящо, като оптимизирането на разходите е ключово.

Вестник Труд

✓ Петър Чобанов: Да не надуваме осигурителните прагове

С ПЕТЪР ЧОБАНОВ, министър на финансите, разговаря ЦВЕТелиНА ЙОРДАНОВА:

Петър Чобанов е роден в Ямбол, на 20 юли 1976 г.

Доцент по финанси в УНСС.

През 2000 г. е назначен за главен експерт в отдел "Анализи" в БНБ.

Между 2005 г. и 2009 г. е изпълнителен директор на Агенцията за икономически анализи и прогнози към Министерството на финансите.

През 2009 - 2010 г. е председател на Комисията за финансов надзор.

През май 2013 г. е избран за депутат от левицата и става министър на финансите в правителството на Пламен Орешарски.

- Защо не успяхте да убедите президента Плевнелиев за необходимостта от актуализация на бюджета?

- Актуализацията на бюджета е необходима поради няколко причини, които ясно бяха изложени в хода на дискусиата: нереалистично заложените приходи т. г.; изчерпаната гъвкавост по отношение на разходите заради значителното количество преразпределени средства през централния бюджет от началото на годината в размер на 357 млн. лв.; натрупаните задължения към бизнеса; недобре бюджетираните публични системи; изчерпването на лимита на новоемитирания дълг, което застрашава спазването на изискването за минимално ниво на фискалния резерв. Тези аргументи бяха подробно обяснени на икономическата публика, на бизнеса, на политическите среди, включително на президента. Той обаче си имаше предварително формирано мнение по въпроса. Все пак на срещата си с него исках да го запозная с нашите аргументи, в случай че не е успял да проследи дискусиите в парламента. Той не пожела да се вслуша в аргументите, които изложихме. Политическата позиция в него надделя и той ясно се позиционира политически в дебата по отношение на актуализацията на бюджета.

- Защо не представихте по-рано разчетите, според които нивото на фискалния резерв е основен аргумент за емитирането на дълга в размер на 1 млрд. лв.?

- От самото начало отстояваме тезата за необходимостта от увеличаването на лимита на новоемитирания дълг, който в момента не предполага никаква гъвкавост поради емисията през февруари в размер на 800 млн. лв. И в дискусиата в парламента, и при срещите с работодатели, синдикати, неправителствени организации бяха изтъкнати и аргументите, отнасящи се до нивото на фискалния резерв. Защото ясно се вижда, че с лимита на дълга, с който разполагаме в момента, нивото на фискалния резерв ще остане под минимално гарантираното по закон.

- С колко милиона лева нивото на резерва ще е по-ниско от законовия минимум от 4,5 млрд. лв., ако не се направи актуализацията?

- Първо, трябва да сме наясно какво е фискалният резерв. Той е нещо като имунна система за бюджета, но за съжаление в последните години той беше използван като каса, от която непрекъснато се вадеха пари, а не се пълнеше и не се поддържаше неговото адекватно ниво. Рискът от спадане на фискалния резерв под законовия минимум в края на годината е висок и неговото управляване изисква актуализация на лимита за дълг.

- Все пак не можете ли да се вместите в лимита от 2 млрд. лв., защото ГЕРБ реално планираха да изтеглят дълг от 1,2 млрд. лв. през 2013 г. и оставаше един буфер от около 800 млн. лв. до лимита от 2 млрд. лв., тоест точно толкова, колкото и беше размерът на земеделската емисия през февруари?

- Актуализацията на приходите е неизбежна, защото те така или иначе ще са по-малко от планираните. Ако не ги актуализираме трябва да се режат разходи и то недостатъчно обосновано, защото средствата и без това са малко. Но най-важното е, че така щеше да бъде много силен натискът върху икономиката и върху съответните бюджетни системи. Щяхме да отложим разходи за следващата година, които и тогава не е ясно дали биха могли да се разплатят. Категорично не споделяме подобна философия, която ограничава възможностите за икономически растеж.

- Може ли да обясните разбираемо за какво ще се ползва новият 1 млрд. лв. дълг? Сметките показват, че около 500 млн. лв. ще отидат за покриване на новия дефицит, който се формира, а другите 500 млн. лв. ще останат в резерва. Така ли е?

- След като се емитира дълга от 1 млрд. лв., той ще постъпи във фискалния резерв и ще го увеличи. Тоест не можем да приравняваме дълга към разходите. Ясно е, че нови разходи за 1 млрд. лв. няма как да бъдат направени, въпреки че е подобно внушението дори в мотивите на президента. Новите разходи ще бъдат в размер на 286 млн. лв., а не на 1 млрд. лв. Иначе е вярно, че увеличаването на дефицита с близо 500 млн. лв. ще включи и по-ниските приходи, а останалите около 500 млн. лв. ще останат във фискалния резерв като един буфер за началото на 2014 г., когато имаме плащания по дълга.

- Какво пречи новите разходи да се разпределят по бюджетните пера, както предлага Плевнелиев?

- Целта на това разходите да бъдат планирани като увеличение на резерва за непредвидени и неотложни разходи е да има по-голяма гъвкавост. Тя в момента е напълно изчерпана заради преразпределението на 357 млн. лв. от Министерски съвет в началото на годината. В момента, дори когато възникнат нужди от порядъка на 100 000 лв., каквото беше случаят с обезщетенията за миньорите от мина "Ораново", има проблем за това откъде да бъдат намерени тези средства. В бюджета трябва да има резерви, за да се посрещат подобни неочаквани плащания. Другият аргумент е, че като цяло нуждите на министерствата от допълнително финансиране са за около 500 млн. лв. Ние разполагаме със 160 млн. лв., които допълнително да разпределим. Ако бяхме разпределили тези суми по бюджетите на министерствата, това щеше да изглежда прозрачно, защото щеше да бъде решено от парламента. Оттам нататък обаче гаранцията, че те ще бъдат използвани по предназначение, нямаше да е достатъчно голяма. С механизма, който ние предлагаме, даваме възможност за взаимен контрол на министрите. Отделно, постановлението на МС за разпределението на средствата ще бъде публично, а разходването на средствата ще бъде отчетано чрез месечните бюлетини за изпълнение на бюджета. Ако направим препратка към миналото, през 2010 г. в резерва бяха заложили 1,1 млрд. лв., от които 660 млн. лв. бяха за посрещане на забавени плащания към бизнеса, като негативното влияние на тези просрочия продължи през цялото управление на ГЕРБ и не е приключило и днес.

- Смятате ли все пак да промените нещо в актуализацията след забележките на Плевнелиев?

- "Третото" четене на актуализацията на бюджета в парламента ще се наложи по чисто политически причини. Смятам, че ветото в парламента ще бъде отхвърлено. Това, което ще направим, е отново да представим нашата гледна точка и аргументите си, но не виждам аргументи на този етап да се налага някакво преразглеждане на това, което сме предложили.

- Ще устоите ли на натиска на част от зърнопроизводителите, които настояват да не въвеждате механизма за обратно начисляване на ДДС, с който се ангажирахте?

- Въвеждането на обратното начисляване на ДДС е доказателство, че се стремим да повишим събираемостта. По същата причина не приехме оценките на приходните агенции, че приходите не могат да се изпълнят с един милиард, а сведохме тази сума до 555 млн. лв. Това е доста напрегната цел и за да я изпълним, трябва да предприемем комплекс от мерки, каквато е и въвеждането на обратното начисляване на ДДС. Затова бяха организирани и срещи, на които да се обясни на зърнопроизводителите как ще им се отрази мярката. Срещта имаше и с премиера Пламен Орешарски. Показа се, че земеделците се притесняват да не би новият механизъм да стане повод за административен натиск и произвол от страна на НАП, на какъвто бяхме свидетели през последните години. Те получиха уверение от нас, че целта не е да бъдат тормозени, а новият механизъм да бъде прилаган. Така че не само че няма да се откажем от новия механизъм, но ще го въведем след необходимите законодателни промени от 1 октомври.

- Земеделският министър Димитър Греков настоява до края на годината да се отделят "между 200 млн. лв. и 500 млн. лв." за по-ранното плащане на евросубсидиите. Правят ли се разчети за подобни мерки?

- По-ранното усвояване на евросубсидиите зависи не само от възможностите на фиска, но и от готовността на министерството на земеделието. Въпросът е принципно кога е най-добре за земеделците да се плащат земеделските субсидии, но тази дискусия все още не е проведена. Дали това трябва да се случва през есента, а друга част от парите да се плащат през пролетта? И сега е възможно от фискалния резерв да бъде отделен подобен ресурс – около 200 млн. лв., който ще бъде възстановен от ЕК. Въпросът е дали самото министерство на земеделието е готово това да се случи, защото самият процес е свързан с проверки, заснемане, одобрение. Тоест има един технологичен срок, който няма как да бъде спазен до средата на октомври и вероятно ще отиде към декември. Така че в зависимост от готовността на МЗХ ще мислим за предоставянето на средствата.

- Чували ли сте констатацията, че данъчните измами се покровителстват от държавата? В тази връзка какви мерки планирате за ограничаването им, за да се съберат 1 млрд. лв., които през есента на м. г. премиерът Орешарски твърдеше, че могат да се съберат от контрабанда?

- От края на м. г. насам е минало доста време и доста неща са се променили, включително в негативна посока. Това важи например за данъчните приходи заради състоянието на икономиката. Затова сме се ориентирали към подобряване на бизнес средата, намаляване на административната тежест, разплащане с бизнеса, така че да се раздвижи икономиката и да се увеличат данъчните постъпления. Но възстановяването на ДДС трябва да бъде съпроводено със засилен контрол. Неслучайно през последния месец всяка седмица имаме пресконференция, на която запознаваме с нови инициативи по отношение на борбата с данъчните измами и контрабандата. Примерите са създаването на дирекцията в НАП "Фискален контрол" за оперативни проверки, обратното начисляване на ДДС, въвеждане на плащане на ДДС на касова основа, т. е. едва след реално получаване на заплащането за доставената стока или услуга. Освен това с работодателите и синдикатите беше създадена постоянна работна група, която да обсъжда подобни проблеми. Особено внимание ще обърнем на декларирания, но неплатен данък. По тази причина предвиждаме да има нов зам.-директор на НАП, който да отговаря за събирането. Той ще трябва да има стратегия как да подобри събираемостта, особено на просрочените задължения. В неговия ресор ще влезе и дирекцията "Фискален контрол".

- Какви промени ще има в ръководството на НАП и митниците?

- В момента не планираме промяна в ръководството на НАП, освен новия пост за зам.-директор, както казах. Трябва да дадем спокойствие на сегашното ръководство да работи. Аз имам доверие на сегашния изпълнителен директор на НАП Бойко Атанасов, той има своите идеи за развитието на системата. Ще се направят ясни планове по месеци на НАП и митниците, които ще бъдат малко по-напрегнати от това, което е заложено в актуализацията. От изпълнението на тези планове ще се преценява и представянето на ръководителите.

- Защо направихте рокадите на регионалните директори в Агенция "Митници"?

- В разговор с изпълняващия длъжността директор на Агенция "Митници" Борислав Борисов обсъдихме внимателно къде и какви проблеми са възникнали. В общественото пространство и в парламента ежедневно възниква въпросът "Работят ли митниците?", но за да работят по-добре, бяха необходими някои промени. В последните две седмици има обнадеждаващи сигнали за работата на митниците. Разбрахме се с ръководителите на МВР и ДАНС, че няма да има ревност кой прави големите разкрития. За работата на агенция "Митници" инициирах проверка на Инспектората на МФ по отношение на кадровата политика в последните години. Ежедневно получавам сигнали за митничари, които са били уволнени, а след това съдът ги възстановява. Искам да видя в какви размери е този проблем, защото ако от 300 уволнени митничари, после съдът върне 200 на работа, е ясно, че самата процедура по освобождаването им има проблеми. А за това се плащат обезщетения. Ще се направи проверка и на ефективността на тестовата система за постъпване на работа.

- Отказахте ли се от конкурса за нов шеф на митниците?

- Този преходен период, през който г-н Танов е в болница, дава възможност да отсеем кандидатурите. Тоест най-вероятно няма да има конкурс, защото няма време за това. На тази система й трябва човек с административен опит, авторитетен, който да познава работата на приходните агенции и на координацията между тях.

- Как ще решите проблема с дълговете на общините?

- Президентът е прав, че трябва да се обърне внимание на този въпрос, който беше сред мотивите за вето. Но позицията на президента за съжаление не е достатъчно последователна. Първо, актуализацията през 2010 г. даде сериозен импулс на задлъжняването на общините, защото в средата на годината трансферите към тях бяха намалени с 15%, което генерира задлъжнялост. Впоследствие с течение на времето този проблем е бил отлаган. Включително при приемането на бюджет 2013, на който г-н Плевнелиев можеше още тогава да наложи вето, ако беше толкова загрижен за проблемите на общините. Тогава обаче той не попита защо бюджетът не решава проблемите на общините. Общините помолиха при актуализацията поне да не им се намаляват парите. Но трябва да се мисли в посока децентрализация и в тази връзка ще бъде възстановен съветът по децентрализация, в който ще се обсъждат тези проблеми, включително въпросът как да се подобри кредитоспособността на общините. Не трябва да се гледа на задлъжнялостта на общините само на макрониво, а трябва да се направи преглед случай по случай, защото проблемите са доста различни и не винаги става въпрос за слаба дисциплина.

- Ще доразвиете ли рейтинга на общините, въведен от Дянков, и ще го обвържете ли с финансирането им?

- С националното сдружение на общините ще обсъдим как рейтингът да бъде доразвит, така че да върши някаква работа. Обвързването му с финансирането не е лоша идея, но все пак автоматизацията на подобни отношения не винаги дава добри резултати.

- Какво ще правите с Банката за развитие?

- Тя е основна част от програмата на правителството. Промените ще са в няколко основни направления – подпомагане на новостартиращи предприятия, микрокредитиране, засилване на координацията с Българската агенция по експортно застраховане. Друга стратегическа роля на банката ще бъде свързана със следващия програмен период на ЕС, където философията вече е насочена към съинвестиране, а не толкова към съфинансиране, както е сега. Тоест банката би трябвало да има по-активна роля и по отношение на европейските проекти.

- Търговските банки казват – ние предлагаме евтини кредити на бизнеса с по 4% лихва, но фирмите не търсят кредитиране. Защо тогава ще насочвате огромен ресурс към държавната банка?

- Има ниши, които се виждат рисковани на частните банки, например микрокредитирането, финансирането на стартиращ бизнес. Банките като консервативни институции трудно отпускат кредит на стартиращи фирми без история. Това може да бъде и инициатива, насочена към намаляване на младежката безработица, т. е. подпомагане на предприемаческата активност на младите хора. Разбира се, Банката за развитие ще продължава да търси сътрудничеството на търговските банки.

- Ще се раздават ли заеми в пощенските клонове, каквата идея сподели транспортният министър?

- Това дали ще има заеми по пощите допълнително ще бъде обсъдено във връзка с новата стратегия за развитие на банката. Към момента не предвиждаме тя да бъде капитализирана със средства от фискалния резерв, защото има достатъчно възможности банката сама да привлече този ресурс, например от международни финансови институции.

- Промени в ръководството ще има ли?

- Да, разбира се. Това е нормално, след като ще се правят структурни промени и промени в стратегията на институцията.

- От 1 януари 2014 г. ще въведете ли някакви нови и смислени промени във връзка с пълноценното въвеждане на програмното бюджетиране?

- За съжаление, в последните години се наблюдава отстъпление от прилагането на този подход в бюджетирането. Трябва да дефинираме показатели за изпълнение, чрез които да оценим доколко тази политика, която се прилага, е наистина успешна. Ще работим по тези направления, но още е рано да се каже дали ще успеем за 1 януари 2014 г. Колкото по-бързо приложим тези подходи, толкова по-добре структурирана ще е самата дискусия за бюджета. Защото до момента дискусията е къде да орежем средства, за да се вместим в бюджетната рамка, без да се прави преценка дали това, което режем, е важно и какво е отражението върху икономическото развитие, благосъстоянието на хората и качеството на публичните услуги.

- Финансовото министерство направи анализ за влиянието на минималната работна заплата и минималните осигурителни прагове върху заетостта. Какво показва този анализ и какви са плановете ви за увеличаване на минималната заплата?

- Решението за минималната заплата трябва да се вземе след обсъждане с работодатели и синдикати. Доходите на хората са важни, но е важна и конкурентоспособността на икономиката. Наистина в определени случаи може да се окаже, че в някои региони вдигането на минималната заплата има негативни последици върху заетостта. Но анализът показва, че по-негативни последици има увеличението на осигурителните прагове в определени региони. Защото не е едно и също дали туристическият обект е по Черноморието или във вътрешността на страната, както и заплатите в София са доста по-различни от тези в страната. Има случаи, в които минималните осигурителни прагове в определени региони се доближават до средната заплата, от което е ясно, че имат негативно влияние върху заетостта. Тези констатации за пореден път попаднаха в препоръките на ЕК към България т. г., т. е. трябва да има дискусия за прецизирането на минималните осигурителни прагове. Темпът на увеличение на минималната заплата ще зависи от развитието на икономиката. При ускоряване на растежа, ще има възможност за по-ускорено увеличаване на заплатата. В краткосрочен план засега няма конкретни разчети.

- Какво в крайна сметка ще правите с осигурителните прагове от 1 януари, защото вече е време за договарянето им?

- За съжаление в момента дискусията е теоритична, но в процеса на преговорите може да се наложи определена интервенция с цел да се внимава с нивата на тези прагове.

✓ **За година НАП е установила над 2.4 млрд. лв. укрити данъци и осигуровки**

Несъбираемите дългове към бюджета продължават да растат с милиарди, като данъчните признават, че 80% от тях са несъбираеми. През 2012 г. опитите за укриване на данъци и осигуровки са били в по-малък размер спрямо предходната, но продължават да бъдат 18%, или около 1/5 от всички приходи на НАП. Това става ясно от отчета на приходната агенция за 2012 г.

Според него с над 2 млрд. лв. - до 18.9 млрд. лв. в края на 2012 г., са се увеличили за година просрочените задължения към бюджета, натрупани от 1991 г. насам. Ако данъкоплатецът не поиска изрично до края на годината старите му задължения с изтекла давност да бъдат заличени, от догодина НАП ще започне автоматично да си ги прихваща от всяко негово плащане към бюджета. Така е, защото НАП спазва правилото първо да събира най-старите борчове.

Над 15 млрд. лв. са квалифицирани от данъчните като трудно събираеми, а 11.2 млрд. лв. от тях могат да се определят като данъчни измами, тъй като са установени с ревизионни актове по закона за ДДС. От НАП признават, че не само старите, но и новите натрупани задължения по ревизионни актове трудно биха могли да бъдат събрани, тъй като тези задължения най-често са на лица, които не разполагат с имущество, срещу което да се насочи принудителното изпълнение. През 2012 г. например са погасени под 1% от старите и 9.65% от новите задължения, установени при ревизия.

През 2012 г. са натрупани нови просрочени задължения от 3.4 млрд. лв., като 2.4 млрд. лв. от тях са установени с ревизионни актове. Това са опитите за укриване на данъци и осигуровки, коментират от НАП, макар да не е ясно каква част е умишлена и каква е в резултат от незнание. При 13.2 млрд. лв. събрани от данъчните по различни пера излиза, че опитите за укриване на данъци и осигуровки са 18% от общите приходи. През 2011 г. допълнително разкритите при ревизии приходи са били 3.1 млрд. лв., сочат данните. В същото време данъчните отчитат значителен ръст на събраните просрочени задължения до 4 млрд. лв. от 2.8 млрд. лв. през 2011 г., но от отчета излиза, че това е основно заради доброволно плащане в рамките на календарната година.

Благодарение на оценката на риска, която се прави на данъчно задължените лица, и вземането на превантивни мерки от НАП отчитат сериозен спад с измамите с ДДС - от 986 млн. лв. през пиковата 2008 г. до 443 млн. лв. през миналата. През 2011 г. липсите от ДДС измами са били 486 млн. лв. При почти идентична сума обаче докладите, по които са работили данъчните за идентифициране на данъчни измами, са над два пъти по-малко. През м.г. те са били 185, а година по рано - 397. Значително намалява и броят на лицата, участващи в случаите на измами - до 894 от 2700. Това може да означава, че по-малко играчи въртят по-големи суми. Продължава основната схема да бъде с "липсващ търговец" - 142 броя. При нея всички дългове се прехвърлят на социално слабо неплатежоспособно лице. През м.г. при 3/4 от докладите схемата е била такава. От НАП отчитат още пресечени опити за измами с данъци и осигуровки за почти 202 млн. лв.

Най-рискови по отношение на дълговете към хазната са търговците и строителният бизнес. В търговията дължат над 7.3 млрд. лв., а дългът на строителството е почти 2 млрд. лв.

НЕИЗПЪЛНЕНИЕ

Събраните 13.24 млрд. лв. от всички видове данъци и от Агенция "Митници" през 2012 г. са с 573.4 млн. лв. повече, отколкото през 2011 г., и 118.5 млн. лв. над плана. От планираните 3.46 млрд. лв. приходи от ДДС са събрани с 50.8 млн. лв. по-малко, което е с 1.5 процентни пункта по-малко. В отчета е записано, че това е заради увеличението на декларирания ДДС, подлежащ за възстановяване след процедура по приспадане. За м.г. има увеличение спрямо 2011 г. на искания данъчен кредит с почти 404 млн. лв. (27%). А анализът показал, че основен дял за това увеличение имат фотоволтаичните инсталации, на които бюджетът е възстановил 162 млн. лв. ДДС. Сериозно неизпълнение на плана има при данъка върху дивидентите. То е 76%, или 26.6 млн. лв. по-малко от предвидените 109.4 млн. лв. Третият данък, при който е отчетено неизпълнение, е корпоративният - при план 1.47 млрд. лв. са събрани 79.6 млн. лв. по-малко. От НАП отчитат, че това е резултат от недостатъчните приходи от нефинансови институции заради свиването на икономиката през м.г.